GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Leaf Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0592
4	Work Number	R 2197
5	Page No (From... To)	1 to 24
6	Name of the Work	ANDHRA RATHNAKARA VYAKHYA
7	Subject	ANDHRA RATHNAKARA

ఆంధ్రరత్నాకర వ్యాఖ్య

Tel. R.
B. 1098

గన్గిపు

బంగళ్లౌ(శ్రీధవరాజివే

వేయుచెప్పు।నాల్గింయుపె రుంఉధిరాం

తప్పురంబ్రౌం దెరిలధింగ్లదాలిద్ద్యుడు। తె

౧

ఖ గ్రహిత్య

శ్రీ గణపతయే

పింటి శ్రీకృష్ణ

౨౧

పొరు పొంతం శ్రీ వల్లభా నృ ... ణ

చిం త్రకం కృష్ణ పులు చే । శ్రీ

దగుద

ద్విపాదం

దసుతు । బాలంక । అ । స్తంభక । వే । వాంక । అ । వారు । అ । పంక్తి ॥ వాంకె । అ । చెరబి ॥ వాంకెవద నయ వేశియ్య ॥ ఇ ౭ ॥ కవ ॥ నై స్నానద నడ చె స్నానద నడ । పో స్నద
కె చై రట స్త్ర వే రు వొ స్నా నెలు న్నా నె స్నానబంగ్గరు పై రసు । చె స్నానద వడు నుంవి తలితె వ డెదు నేం భద్రి ॥ ఇ క ॥ ఆంధ్రు తన్నెక రం ప్రధమం
స్త్రీక నయు నరు తె నరు గన్నల్లి కేవ ॥ [illegible] స్త్రీ స్త్రీ [illegible] రం [illegible] స్త్రు [illegible] తి స్త్రీ స్త్రీ [illegible] త్రి రు

ష్యు । అ । వివక్షు తు ప్ర సు తే యు న దేవుళ్ళ నగు । అ । దష్టమైన నేను । వే । యాంబు వృ । అ । వచి । అ । సున న్ను తు । వే । వెల నె । అ । చిత్ర తె నను । అ । వా ప్పు తు । వే । ౨
వలంకె సు । అ । వచె తె నన్ను డు । అ । [illegible] తె । మే । ఇ ॥ అ దంచ గ ర ల న గా । వేష్ణవ యు । వే । వెం కయ్య । అ న గ [illegible] జాక ర్త్రం పాం క్ష ప ర వ దే వం
దేవప్పు గల వా శి క్షి । తే । డొం క్కి । అ । దాంచుకి । మే । అ । ధాం ఘ ॥ ఖ ॥ క్ష ఢ గ టు । అ । చెల గ టు । అ । ప్ర । బ దే = యాయు । అ । ప్ర చర్చ్య క్రొ నలు కును
వేశ । త్రైరా సొలు క్కి దం । అ । వెుక్త్రి విక్షి । వే ॥ ఇ ఇ ॥ మి దో ర [illegible] అ న గా । సైఖ న సు క వి గి న లు వం ఛ్ఛ తే టు వ శ్రీ యి కొ । వే । అ । అత్మ త్త వ యూ నే నె న సు కేల

కు వెల్యున ॥ అనగా ॥ [illegible] నేటి ఉ కు ॥ ఉ గాను ॥ వ శ ఉ ॥ అ స్తాం శ వయ న కు ॥ పేటయయి ఉ ఉ ॥ అ ॥ శీం శ్లేషు ఉ కు ॥ పే ॥ యా ౭ కై యు ॥ అ ॥ గో నేయు ॥
అ ॥ అభ్రయు ॥ నెయ్యల ఉ [illegible] వ ౨ ॥ అక్షతే శగండ్లు [illegible] వ్వ ॥ అ వ్య్ర తలు నులు ఉనారు ॥ అ ॥ తెంగు కే అనలు ॥ అ ॥ వె క్ష [illegible] నేలు న కు ॥ పేట ఉ [illegible]
౭ కై యు ॥ గా నయు ॥ [illegible] న్న దేశీయ్య వదాలు ఉ ఉ [illegible] నులు ॥ అ నగాం ॥ నయు దత్త వె ౭ నె న నలు ॥ అ ॥ శ్రేయు గ ఉ దయ్య ప్రకాం ౭ం [illegible] ॥ వె
[illegible] గు [illegible] గు ఉుల ॥ అ [illegible] ఉ [illegible] ॥ గాంయు [illegible] తే ॥ అ ॥ ప్రశిష శ [illegible] కాం [illegible] ॥ ఉ అనయు ॥ వె శ్లి ॥ అనగా ॥ ౧ం [illegible] నలు [illegible]

[illegible] || అ | పాధువులు | అ | దుర్మాంశ్రయు | అ | బుద్ధి | అ | సాంగోసీనగు | మే నగు ంగనాఙ | అ | గాంధారి | పే || [illegible] నేనే ను | అ | సేదలుయు [illegible] నగు
నదీ | జాహ్నవి దాసృ నగు | అ | తన్న [illegible] దాసృనేనుటు తు | పే | నూంశ్రేనగు | అ | పాడి చెనేనుటు తు | పే || నృవ || రేంశా | అ | ప్తేటు తు | పే | వినోదనగు | అ
[illegible] కాం శ్రీరామ్మ పేరధ్య | అ | మెం [illegible] పుల నేవనసేటు తు | పే | పా శ్రీమ్మైనగు | అ | సాధ్య ది ప్పు ట తు | పే || [illegible] పా రి పా రి | అ బది
బది | అ | వు రి వు రి | అ | [illegible] రి ద | అ | లుమ్మ నేర్పు దంట్ట్రవ ధాలు | వు రి రి అ నలు టు బట్టనాలు || దం || బ లు వ డి | అ | విం క్రైరి అ నలు

గ్గేంగ రశ వెసు। అ। ప్రశ్నే యుఅం క్రు పే। సాం దసు। అ। వాప్పై నసుండి కు చే। అ। అంగీకారశ వెనుండి కు॥ గ॥ యు రివె యు న

౨ యూ గ్రక్షిం తో శ్రా ఉ గ యువం యష్టి। బి బిచిబి। అనగాం। వెయుగట్టుబియు గు। ప్రతాంశ యంన యుయు నద్యువం యష్టి బి క్షు ల్యత నూ

। బి గి। అ। బి గి ధి। అనగాం దర్శి। యు నష్టి। బి గి। అనగాం బింక్రై యుష్టి। క్ర బి గి న త్తు వయ్యష్టి। నగను నే తయు గ బి గి। అ। ప్రాంస

క బి గి। త గుయు। త గుడే శ్య। ప్రా క్రా అ బి వెప్ప బడు నే। కాం జై। అ। గడు పల్లాం బి కి। పే॥ గ॥ పా జా। అ। న ష్టు। అ। ను డు వయ్యు। అ

ఛ

నే నుడు కు । పేరు నవ్వు వాడైన్యా । అ । మడ్డి కైవైన్యనుండే । అ । అధికను నవుఁడు ॥ గ్రు ॥ కావలయు । అ । వడలు । పేరు । అ । సోపవళులు । అ

అ । ఆనదమా । నే నాకను ను । అ । కుండలకాదైన నడుకు । పే ॥ గ్రు ॥ దాపైను । అ । కులైను । అ । కుమ్మైను । అ । విశకెన్నా । అ ।

నుడిప్రైవెనను డుకు । అనగా । దూరకార్యకారుడ నునకు । పే । పెక్కైనను । అన్యను । పెంగన్యుకవడైను । అగ్రాయడకు ।

వేయు ॥ ఇద్దికైను । అ । చవ్వైనపుడు కుసే । పెక్కైను । అ । బూకైను । అ । వెంపైకన్నవ(ప్రై) । అ । ధికపలయ్యావలపుయెక్కా । వే

మోం న [illegible] నం డ్య ॥ ర కు తకేశ నలు । అ । కైం ం నలు । అ । నోత్కి కొ వ ఉ గబ్బుకేపి । గృ చప్పు కారి దె
ర ॥ ఆ రి కె నలు । అ । వెద రథ గఖు । పే । వే । అ । వేం త ద న గఖు । పే । సు న వు । అ ।
న నలు । అ । ఆ కాంశిం చళ్ళులు । ప బ దె న నల ప దం త ధృ వ యు గెం ॥ కా ర బి । అ । వ క గాం
నలుదు కను । పే । అ న గాం వ గి దె నలుట్ను । వు న క ॥ నలు [illegible] కై వ దిప్పు నలు । అ । [illegible] దెప్పు న నలు దు కను । పే । కు

...మి। శ్రీకృష్ణ ... ద్రౌపదం. చైత న్యా... గ దక్కుం డన్నదు। అ... రాం. ... కోక వోన వ ద ... । వి శ కే తు। అని చె...
...। అ... మూ ... ణ్యు। గీ ద్భుజదెసు సు। ... మెగ్గ వ ద్దన సులుదసు। ...దు గ నెనవ్వ। అ। వా స
...ంచెన క్కారం ... స్తుప ళ్ళాభి। అనతు ఛ వ ... స్నయ గాం వాడ కు స వి నికు స్న
...స్యం గాం నా ఆక్కల వ వ్యూ గా। అ మిక్కిలి ఆధిక్యమయున కు। పే। కడ్డె దుల సు। అ। కం ఛ్చికె

శ్వమై తేగ నన్న సం స్థే ప వమే నచ్చ న్నవ చేడు దురు॥ ౧౫౮ ॥ ౯ ంలురు లుళ్ళు॥ అ॥ నదకయు గయు గ బుంళ్ళు॥ అ॥ పదా ంపు యు॥ గి ది గిం త్రయు॥ అ॥ వ్వా న్నే॥ ళు
ల పాసన నదవా ంవదు జన కలు అక్క పరి॥ గి ది గిం త్మ పదవయ దక్షల యు కే వేళ్ళ కు వు పయొా ంగిస్త్రం నర్మదళ్ళ (గవిం ం మ్మ) కుౙ దివ శిపి వమ్ము॥ అ॥ వయువ॥ పే॥
నీరణ ౧౫౯ ॥ లిం కేం భ్మ్య॥ అ॥ తనదా [illegible] ధ్రుతనము కు॥ వి॥ అ॥ నగా మ్మునవ॥ చెవ్నిలగని తెయ్య॥ అ॥ పానడికల వనమెన నలకు॥ పే॥ ౧౬౦॥ తల రుతు॥
అ॥ వేదయు నలక్క [illegible] స్తురు॥ వా [illegible] న్ను॥ అ॥ యెడ [illegible] కు [illegible] కేం కే॥ అ॥ యెడ తేన [illegible] లుకు॥ పే॥ స త్యవ॥ అ॥ బదిమి క్కి॥ పే॥ న త్యవ పదం
తబ్బవ న్నేము॥ కా [illegible]॥ నక్క దసాన కన్నె॥ ౧౬౧ ॥ పుత్ర రంబు॥ అ॥ శ్రీన ము కు॥ పే॥ రో [illegible] పదం తక్షవ నము॥ న [illegible] రు ప చెప్పన॥ అ॥

౧౫
హా

అ ప్ర రు నే ఱ్కు ను లు | క్రియం | వి ప్లై ను | అ | చి ప్లై లు | ఆ | ప్రుష్టు వి డె నే ను లు | వం ప్రి నరా | అ ప్రై కై ళు షు కు లు [illegible] ప్ర యె గ రయు లు || ౩౦ || ప్రా ప్త కిం ప్లై | అ ప్రి సై న ను ళు క్తు |
పే శ్రీం యు కో ది రె వె ను అ | ధిం ఢ్త కొ ది యె న ను లు కు పె | అ | వెరా గ్గా రిమ ళ్లై న ను లు || ౧౧ || గాం పి | అ | వే గ యు న లు కే | పె | శ్రీ ప్పు ం బి డ గ ను | అ | విం శం
ఖ్య ల పా డ వు | అ | శ్రీ కర ఖా వ గా ము ల ను లు న చ్చి డి డి | అ | జా దు లు ది డి | అ | వె త కు శి ర్తె న దా ది | పే | అ | వె త్ర ని క్రై | పే || వి ఘ త్రి కు వ | అ | శ్రీ ప్పు ష్ట ను
లు కు గ్రే | వి లు వు | అ | వే కే న ము న కు ఱ్రే | అ | వె యు త్తై న ద ను లు [illegible] న రె ను | అ | అ రె త్లై న ను లు కు | పే | అ రె యె న ను లు || ౧౧ || క డిం శ్రీ | అ | వి కి వి అ ను లు కు | పే |
పొం వ డి | అ | మో క శు లు కు | పే | అ | ధ శ్రీ వ్వు ష్టు | పొం వ డి వ ద వ యా డి శిం త ల్పు వ్వు | ఆ ల వ ళ్లై వ లు లు | అ శే శు కై వ్రు లు కు | పే | అ ల వ ళ్లు ము వ దే ము డె శి గ త ల్లై ము |

ు స్న శ్రీకృష్ణవ సన లు || ౬౪ నె ౫ | అ | షిం చ్చు బల్లు | అ | అధి
| అ | వేం శె | అ | త్యుం స్త్రై | అ | కొా స న స లు ఉక లు పర స్థాం
ప్పుకోం ఢ్డి లు | అ | అ లక్ష్మీ భా వత్తు | వు రి బె వు | అ | హన్న
| డి ప్పి | ఘు సు క డి బ్బ్రోపి జ్యాంగు | అ | వాళ్లె న వోడికి | పే |
| కొాం పి | బ జ్యు | ఎ | పి | జ్యు బా తతాం గ డి కే గా

వక్రిద్ర . . ప్రతేశ్రోదాం డురే వు। అ। వెల గుల్లకం
౨॥ శొ౦గు చు౦ద్రకన్నను। సక్రిగా నాను౦దెశ
రంయు వులు లు॥౩॥ గులు రు తు। అ। కొరవు। వయురువు। వె
వారు వు। అ। కొలు గన్నను ౘ॥ శ॥ గు ౮। అ। గురుతు।
రవులు। అ। వెుద్దులకు పేశ్లు। కొరవు। అ। గొవన ఋక్షుచురు।

సుభద్ర
కల్యాణ
౧౭

శ్రీగణేశాయనమః ॥ కడిమి । అనగా । హొడికిచ్చి । వాడికెంబట్టు । అ నగా నన్ను । వాడవరి । అ
ప్రకారకకన్ను పేరు ॥ ౧౪ ॥ అడిగెను । అంతట । యీపదాలు । వాళ్లు చెండ్లనన్ను ఉంకరు । పెలుస్ ।
ను । పెట్టనుండెనన్నను ద్రవిల రాలు చెండ్లెనన్నను । వాళ్లు చెన్నెండ్లెనను ఉంకరు । పర్వ
రువు । అన్నో । వారువు । అను ఉంకరు । పు । అనంగా రాముల గుగోలలో బెకలాడు తెనది
। అ । తలకట్టు । అ అకది । అ శ్రీ ... కు । పేరు । గాంధి । అ । రాయవస్తు । అ । అను గు । అ । గాంధ

అ। నర్సింగాదానకు శ్రేష్ఠానమనను ॥ వాని। అ। శైవదళము। పెలు ఖండిత్తికి। అ। నాడ్యంకమగు। అ। త్యంతమ
నాశకు మైనాని। అ। పమను కానె। అ। పాపమ్ములకు పేరు। చిప్పెర। అ। అగ్నికి పేరు ॥ ౭ ॥ రొంపి। అ। వృద్ధి
ఓను పేరు ఋక్షలకారికి। అ। బాదిక్షేలుకు। అ। కొలపేరు। అ। బానవ్యో ॥ ౩ ॥ గరువము। అ। కర్షగాయుడి
త్రి లటకన్నము। అ। ద్విజప్పసమూహిలు। అ। రాబిగు సూపులకు పేరు ॥ ౧ ॥ యుష్కనుము। అ। యునుకర్ణ
కవాణ్ణు। అ। జేగి। పే। జిరాణా। అ। దిండ్డిల ఉద్దండవర్ధ్వశిష్టి మెరు గుపనులకు త్రోవ ॥ ౯ ॥ హిజు। అ। వంశెశ్రే

౧౩

లోఙ్గు । అ । పూౙ । అ । దినాంతకాలపే । పూలై పటదేమందే శిరస్త్రం । జేజ్బు । అ సువఙ్ఞ వగుగాముకనల్లి ॥ గోనామోనిశ్చలు । అ । గవాశ లు । తంబ్జ । అ । గాంగ ... గదదె

ముకుందనర్త్యంకాదిషాం ... యెుక్తమి కేట ఖానకలపే । అ నగా । సముస్త్రగునోయు ... లుసహ్యో వృక్షము వాప్రిన దశి తాం త్వస్యం ॥ ... । వాలేమము । అ । శాంగు । అ

... నదాం ... చెని । అ । ... కొంధమెనైన నలుకలపే । తేవ । అ । వేగోవ ... లుకలపే । ... యంత్రవము । అ । మిక్కిలి యునలుకలపే ॥ గా । వేల్పు

లొశదనేడ్రేడె ... యెుక్కటియుండ్డ నర్సింవశ్చే ననవుండ్డ వెలయు । వాప్పతిమున్నరదగా సు । సాటు ... । పొపనచె ఖిన యువంటు । రోతము । ఆమానలు ।

అ । తలంపులరాలు । అ । గరచరఖికరము । అ । చింత్రావముగాలుకలపే ॥ ... దోడుబిశి । అ । కాడు ... కుండి కుంపుయువంటు తెల్లదామురవద్దుమానలవే

నమూంత | అ | న్ద్రేయ్యులుదంఢ్లు | అ | దేవనవముదరేంవునవడ || ౧౫ || ఖాంతింవ్పైనను | అ | వమమోర్లుచుక్కలుప్పే | బాహ్తృమలు | అ | మెయుత్తవమునకలుప్పే | అ | సవమింరలము
నుడు | అ | ధ్యన్నత్రరమంధ్యలు | సాతొత్రమలు | అ | అస్త్రకలయకోపే | దాంఢ్యు | అ | బయవనలుఉకు | అ | అధికారంనకు || ౧౬ || అష్టవబిన్పైనను | అ | కల్యాంబిన్పైననుతుకలుప్పే | యి ౨౮
దికరాలుచేకింవర్యమలు | మంఢ్యు | అ | గన్ధపుకరోపే | అ | గన్ధ్య | దీవులు | అ | శౌచననుడు | యిడిదేశింవత్యం || ౧౭ || నెలహుకేయు | శ్రీ | లు | హాడుక్కనేయు
వ్రాతలయు | స్తోవేదలకీర్తి || హారతులమే లవయుపుకలయున్నే సుకలనేయుహ్తవంట్లైన్ని | దినకుకున్నేయుష్టవంయ్యెన్ని | వేయువయు అనగా | నీళ్లయు నలుంవెన్లెయు | అన్నిపుపుబ
మన్ను || ౧౮ || నానకార్లేకు | అ | హొంమ్పైననుకలుప్పే | కదడపులు | అ | కడకున్నకూర్పైను | అ | కనుపింవ్పైననుడుకలుప్పే || ౧౯ || [illegible] | అ | [illegible]కలు | దీపా...యుం

౭౪

ష్ట్ర నా | అ | వం ప్రననులకు | వే | యంత్ర యము | అ | మృకయము నులు అనులకు నే || ౧౦ || త రేఖ నలు | అ | త్రో వెనన లలు కు | వే | నన శిష నలు | అ | నే
కు | వే | వ నన్న | అ | చక్ర నా యనను ఉకలు | వే | కరవము | అ | మిక్కిలియు నలుకు | అ | అధికము నలు || ౧౧ || తెన | అ | బుకతు | వే | ఖం కే | అ | వె నకు
వే | నూ లిమ్ము రీతి నానా ననులు కలు | వే | వ మ్ము | అ | అనద్ద దారి | వే || ౧౨ || యిడ్డనిగ కెలపైనలు | అ | అవ్వ గా వాంపైననలుకు | వే | అ | ప్రకల నే
గా వాం ప్ర ననులు | వే | మిదుయు | అ | నృంప్పలు ఆర ప్ర | అ | స్నానా రానకు కృకేమనులు || ౧౩ || రాంరులు | అ | హమరం ల్లు కు | వే | తారెను | అ | పారి పొరెనను
ఉనలు | వే | మొక్క పెరెను | అ | మెా నవరముననులకు | వే || ౧౪ || జీ రేను | అ | పిన్నె ననులకు | వే | గగరుంఠినెను | అ | గశిరాం ఠినెన నయేను | వే | యార నంబ్రు

అ। రొప్పఁ బడు॥పే॥ ౨౫॥ తేం తటాకశ్చైని వేం తటసరభూ అ। పుకెరివయ్యేడుప్పకయు గంటు। అరదియలు। అ। నెలగండు అనుటుకళనూ గారలు। అ। అరునకట। నూంగారు
అ॥ చెపుడు నుపొంకమ్ము। అ। కొల్తాసగనొసటుకు। అ। గ్నిరుపట్టనాగపనుటు॥ ౨౬॥ నాగస్సు। అ। పిఱ్ఱ కొప్పుం॥పే। అ। కుంకుమ॥పే। పొంకమ్ము। అ।
చక్రదనమ్ము॥పే। కళి। అ। నెలపు॥పే। క [illegible] శికళి। అ। నిన్నికలాడు [illegible] రా। అ। రొమురుపు॥పే। పడశి। అ। పుశి అనుటుకు॥పే॥ ౨౭॥ అశి। అ। కప్పుంబ్బు। అ। అట్టునడు
నకు॥పే। తిడిరె। అ। [illegible] కు॥పే। (ప) గడ। అ। మంత్రిణి॥పే। మంత్రి [illegible] శిపదము పద్యపవము॥ ౨౮॥ ఆమాంపటేండు। అ। పొందుకా। అ। జూగు। అ।
కాపుకు॥పే। యియ్యకొని। అ। వాప్పుకొనదవుకు॥పే। లొంకడు। అ। బిక్కిరితనుటుకు॥పే॥ ౨౯॥ గాంగాలు। అ। [illegible] లుకోడివాంశి